

● Na závady je třeba upozorňovat a také vyžadovat odpovědi ... str. 1 ● Z komisionální prezentace LEDkových modulů pro světelná návěstidla ... str. 1 ● Co může znamenat i nepatrné porušení předpisů ... str. 1 ● Zabránil hrozícímu střetu na přejezdu ... str. 2 ● Zabezpečení jízd vlaků v dlouhém tunelu ... str. 2 ● Historie měření rychlosti na železnici ... str. 3 ● Penzista vzpomíná: Zdechlá plánovačka ... str. 3 ● Kalendáře na rok 2022 pro členy FSČR – exkluzivně a v novém designu! ... str. 4 ● Slavnostní točení v bohumínském depu ... str. 4 ●

číslo 10

31. května 2021
ročník 74

Zájmy strojířů

“VLASTNÍ SILOU”

ČTRNÁCTIDENÍK ODBOROVÉ ORGANIZACE FEDERACE STROJÍŘŮ ČESKÉ REPUBLIKY

Hlášení strojvedoucího jako prokazatelný dokument a nástroj k nápravě nedostatků

Psát hlášení strojvedoucího není příliš oblíbená činnost. Znamená to totiž, že směna neproběhla bez problémů. Někdy se hlášení týká poruchy hnacího vozidla, někdy je to čekání opravdu dlouhé, jindy je ale reakce naopak poměrně svižná.

Taková hlášení píšou kolegové mnohdy opakovaně, samozřejmě v očekávání nápravy popsaneho nevyhovujícího stavu. Někdy je to čekání opravdu dlouhé, jindy je ale reakce naopak poměrně svižná.

V tomto příspěvku se chci zmínit o situaci, kdy Správa železnic reagovala na hlášení strojvedoucího rychle a především pozitivně. Jednalo se o požadavek na dosazení opakovacího přejezdíku.

Na mostě u Červené nad Vltavou byla snížena rychlost z 30 km/h na 20 km/h. Při jízdě vlaku směr Tábor tak ovšem nastává problém. Přejezdíček je umístěn před mostem a při dodržení stanovené rychlosti 20 km/h je nutné respektovat čl. 3515 předpisu SŽDC D1.

Text tohoto článku nám říká: „U přejezdů s PZS nebo u centrálních přejezdů s výstražným zařízením pro přechod kolejí vybavených přejezdíky musí strojvedoucí jet se zvýšenou opatrností i v případě, že na kmenovém přejezdíku (opakovacím přejezdíku) byla návěst Uzavřený přejezd, ale vlak nebo PMD sníží rychlost v úseku mezi kmenovým přejezdíkem (opakovacím

přejezdíkem) a přejezdem (centrálním přechodem) na 20 km/h a méně nebo v tomto úseku zastaví.“

Poklesem rychlosti na hodnotu 20 km/h a nižší tedy nastává strojvedoucímu povinnost jízdy se zvýšenou opatrností. To znamená takovým způsobem jízdy, při kterém musí strojvedoucí od vzdálenosti alespoň 250 m před přejezdem (centrálním přechodem) dávat opakovaně návěst **Pozor**, dokud čelo vlaku (posunového dílu) nemine přejezd (centrální přechod). V úseku alespoň 60 m před přejezdem (centrálním přechodem) až do okamžiku, kdy čelo vlaku (posunového dílu) mine přejezd (centrální přechod), smí jet strojvedoucí rychlostí nejvíce 10 km/h.

Z malé jiskry velký požár bývá

Za titulek tohoto článku jsem použil dávné lidové rčení, jehož pravdivost potvrzuje denně i situace v železničním provozu. Dnes již historický dopravní předpis ČSD D2, který platil od 1. března 1962, stanovil v článku č. 3 mimo jiné: ... **Zaměstnanec výkonné dopravní služby si musí být vědomí, že i zdánlivě nepatrné porušení ustanovení těchto předpisů může ohrozit bezpečnost lidí a způsobit značné hmotné škody...** Tato věta byla v mírně obměněně vtělena i do nových předpisů, které ovšem během řady let poněkud „nabotaly“. Bohužel jejich často zbytečná složitost a některé zcela nadbytečné návěsti k bezpečnosti provozu vůbec nepřispívají. Stále ovšem platí, že i nepatrné porušení předpisů, tedy malá jiskra, může být příčinou velkého požáru, v železničním provozu vážné nehody i s tragickými následky. V dalších řádcích si připomeňme dvě mimořádné události, na jejichž počátku bylo zdánlivě nepatrné porušení předpisů.

Dne 30. října 2015 ve 4.57 hod. „projel“ Nex 163602 privátního dopravce v železniční stanici

Přání k jubileu FSČR

Dovolují si poslat přání k 125 letům Federace strojířů České republiky. FSČR přeji věrné členstvo a mnoho dalších úspěšných let.

Vladislav Pouzar

Řehlovice odjezdové návěstidlo L 2 v km 7,356 v poloze Stůj. V km 12,320 narazil do konce vlaku Pn 59040, který stál před vjezdovým návěstidlem žst Úpořiny. Marná byla snaha výpravčích obou stanic a také příslušného dispečera o zastavení Nex 163602 pomocí kódu GS – Generální stop. Na vyslaný signál GS v oblasti pokryté TRS stuhami 65 a 66 reagovaly všechny vlaky kromě Nex 163602... Výpnutí trakčního vedení nemělo smysl, neboť vlak byl veden lokomotivou nezávislé trakce. Při srážce zahynul strojvedoucí tohoto vlaku a hmotná škoda dosáhla výše 20 837 339 Kč. Při ohledání havarované lokomotivy bylo zjištěno, že strojvedoucí neměl nastavenou správnou kanálovou skupinu. Další ze zaměstnanců dopravce zadal do systému provozovatele dráhy nesprávné telefonní číslo mobilního telefonu postiženého strojvedoucího. Na volání výpravčího se ozval strojvedoucí, který byl doma...

Dne 4. prosince 2017 ve 12.01 hod. došlo v žst Bylnice ke srážce Os 23213 s posunující dílem. Při MU byla zraněna vlakvedoucí a strojvedoucí osobního vlaku a zaměstnanec řídící posun. Jednotka 814/914 vykolejila jednou nápravou, celková škoda činila 2 970 000 Kč. Příčinou srážky bylo „projetí“ vjezdového návěstidla BS v poloze Stůj vlakem Os 23213. Použití kódu Generální stop bylo neúčinné, neboť strojvedoucí Os vlaku nepřeladil vozidlovou radiostanici dle pokynu neproměnného návěstidla Rádiovník z kanálové skupiny 74 na 65...

Návěst Přepněte kanálovou skupinu (Rádiovník) podle článku č. 1232 dopravního a návěstního předpisu D1 není žádným způsobem předvštěna. Pouze návěst Začátek rádiového systému GSM-R podle článku č. 1234 předpisu D1 je předvštěna návěstí Připravte rádiové zařízení GSM-R k registraci podle článku 1233 předpisu D1.

Respektování jakékoli návěsti proměnného či neproměnného návěstidla má velmi úzkou souvislost se znalostí traťových poměrů. Pokud strojvedoucí trať zná dokonale, tak je velmi malá pravděpodobnost přehlédnutí (ne-respektování) jakékoli návěsti.

Pokud na takové trati jede pouze občas – třeba po dlouhé řadě měsíců, jak tomu bylo u mimořádné události ze dne 28. července 2019 v 16.32 hod. mezi stanicemi Chodová Planá a Mariánské Lázně, kdy strojvedoucí tento úsek projel naposledy dne 30. prosince 2018, pak je pravděpodobnost, že strojvedoucí cokoliv přehlédne (nebude respektovat) velmi vysoká!

Nezapomeňme, že jízda vlaků se uskutečňuje vedle slunných dnů také v noci, za silného deště nebo sněžení a také v husté mlze. I proto opakovaně kritizují lhostejnost poznání traťových poměrů v délce dvanácti měsíců, u ČD dokonce 13 měsíců, jako dobu nebezpečně dlouhou. Platnost poznání na dobu šesti měsíců, jak ji určoval v úvodu článku zmíněný předpis ČSD D 2, považují za optimální. Tvůrci dnes již historických návěstních a dopravních předpisů dávných ČSD dobře věděli, co znamená červená barva jejich desek. Domnívám se, že například návrat ke staré lhostejnosti poznání traťových poměrů by určitě zeštíhlil počet „projetych“ návěstidel při jízdě vlaků i při posunu. Jen mít tu odvahu se ke starému a osvědčenému vrátit!

Vladimír Selucký

Porovnání „vnitřnosti“ klasického žárovkového světla a LED. Na druhém snímku pohled na provizorní zkušební platformu návěstidel. Vlevo LED, vpravo klasické žárovky. Foto: David Votrúbek

LED – budoucnost světelných návěstidel?

Dne 11. května 2021 proběhla v areálu choceňské firmy Starmon komisionální prezentace a posouzení nových LEDkových modulů, které by mohly v budoucnu nahradit tradiční žárovky ve světelných návěstidlech používaných na našich tratích.

Jelikož se jedná o naprosto nově vyvinuté výrobky, není primárně určen k plošnému nahrazování stávajících technologií, ale spíše pro nové stavby s přizpůsobeným zabezpečovacím zařízením. Jednotlivé světelné moduly jsou totiž schopné se zabezpečovacím zařízením komunikovat datově a taktově si provádějí vlastní diagnostiku.

LEDkový modul je vybaven čtyřmi LED čipy, které jsou schopné fungovat ve dvou samostatných a vzájemně nahraditelných skupinách. Za normálního stavu svítí všechny čtyři LED čipy a generují tak přesně normovaný světelný tok. V případě výpadku v jedné skupině přebírá celý světelný výkon druhá skupina a pomocí vlastního zvýšeného výkonu nadále svítí normovaným světelným tokem.

Celé přepnutí se děje takovým způsobem, že se mi při denním ani nočním režimu prakticky nepodařilo rozpoznat okamžik přepnutí.

Další příjemnou novinkou je, že se u tohoto světelného zdroje opět počítá se změnami v intenzitě svícení ve dne a v noci. U klasických žárovek se od takového přepínání v minulosti upustilo a nejednou to bylo důvodem stížností našich kolegů.

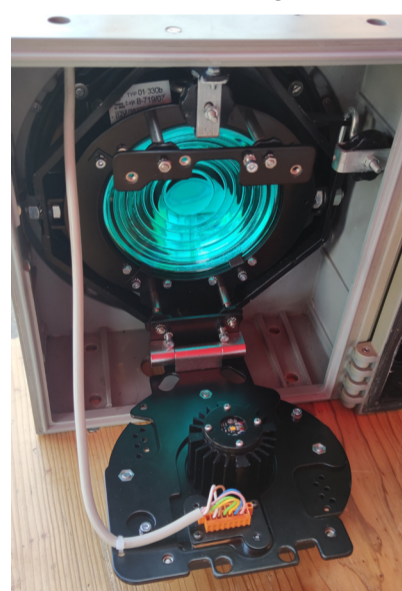
Konstrukce nových světelných zdrojů je ale v rozporu s předpoklady uzpůsobena pro stávající návěstní svítlny se stávající optikou i filtry. Zajímavostí je, že všechny barvy jsou emitovány LED příslušné barvy, až na jednu výjimku. Tou je zelené světlo.

Zelené světlo má totiž tak „zvláštní“ normované parametry, že ho nešlo docílit pomocí zelených diod, ale musely být použity diody bílé. Z tohoto důvodu zástupci firmy Starmon připravili pro informaci i jednu svítlnu, kde bylo zelené světlo emitováno zelenými diodami. Takto emitovaná zelená byla na první pohled jiná, jakoby „zelenější“. Rozdíl v barevnosti nebyl rozhodně nepřijemný a zaregistroval jsem i jeden pozitivní rozdíl. Tato „zelenější zelená“ na větší vzdálenost méně splývala s bílou a byla i na větší vzdálenosti od bílého světla jasně rozeznatelná. Pokud bychom se tedy měli začít bavit o změně normy pro zelenou barvu, tak já bych asi nebyl proti.

Diskutováno bylo i to, zda tato návěstidla nebudou náchylnější k zavátí sněhem, protože, i když je světlo vybaveno vcelku masivním chladičem LED, vyzařované teplo bude zřejmě nižší než u žárovek. Nicméně to jsou asi věci, které by měl ukázat zkušební provoz.

Závěrem musím s uznáním říct, že mne celkový dojem z LED světelných zdrojů potěšil, protože na první pohled nelze rozeznat rozdíl mezi klasickou žárovkou a LED. Jediným jasným identifikačním znakem je pak blikání, kdy u LED světelných zdrojů postupného rozsvěcování a pohasínání a jak je této technologii vlastní, tak přechod mezi svícením a nesvícením je téměř okamžitý.

David Votrúbek
člen prezidia FSČR

Pohled do útrobu návěstního světla na LED zdroj světla, barevný filtr a optickou čočku

Zprovoznění nových webových stránek

Výbor základní organizace Federace strojířů České republiky Praha nás informoval, že v tomto měsíci byly zprovozněny nové webové stránky této naší ZO.

Webová prezentace našich pražských kolegů je umístěna na adrese: <https://fsczpraha.cz/>

Josef Bock, člen prezidia FSČR

Foto: David Votrúbek

Zabránil hrozícímu střetu na přejezdu

Dokončení ze str. 2

zadokumentovali. Podle výpovědi řidiče tuto nebezpečnou situaci způsobila porucha na jeho vozidle. Zda tomu tak opravdu bylo, by mělo prokázat vyšetřování. Podle úplné poslední informací se tato událost nyní posuzuje v rámci správního řízení.

I když se naše redakce dozvěděla o této události opožděně, domníváme se, že rozhodné počinání našeho kolegy by nemělo zůstat bez povšimnutí ze strany zaměstnavatele. Ocenění si zaslouží, neboť svojí bleskurychlou reakcí zabránil vážné nehodě.

Libor Poláček

V muzejním depu ČD byla zahájena nová návštěvnická sezóna

Patnáctého května se znovu otevřelo železniční muzeum Českých drah v Lužné u Rakovníka. Na návštěvníky v letošním roce čeká několik novinek, například nový vstupní objekt včetně pokladny, kde si kromě vstupenek zakoupí i upomínkové předměty se železniční tematikou. Na první muzejní víkendy byly navíc připraveny vyhlídkové jízdy jednou z nejstarších provozních lokomotiv v Evropě 414.096 „Heligón“ z areálu muzea do přílehlé stanice. Otevřeny prozatím budou expozice pouze v otevřeném prostoru a občerstvení, a to ve vztahu ke stále platným hygienickým opatřením. Podrobné informace na webových stránkách www.cdnostalgie.cz

Kalendáře na rok 2022 pro členy FSČR – exkluzivně a v novém designu!

Vážení kolegové, nabízíme vám nástěnné a stolní kalendáře Federace strojívedců České republiky na rok 2022. Oproti předchozím letům bude nástěnný kalendář tentokrát ve zcela nové grafické úpravě a s fotografiemi vybranými výhradně pro vás, členy naší profesní odborové organizace.

Originální a tedy nikde jinde v kalendářích na příští rok nepublikované fotografie přinesou záběry nejen z tzv. moderní, tedy motorové a elektrické trakce, ale nově také z parního provozu na naší železnici.

Stejně jako v minulosti každá základní organizace FSČR obdrží rovněž letos zdarma

tři kusy stolních kalendářů a jeden kalendář nástěnný. Všechny další kalendáře je ovšem nutno včas objednat! Proto neváhejte, neboť celkový náklad vyrobených kusů kalendářů bude stanoven na základě vašich závazných objednávek.

Výbory ZO si mohou kalendáře pro členy svých základních organizací v požadovaném počtu výhodně objednat za podmínek finanční spoluúčasti: ● u stolního kalendáře 45 Kč (za jeden kus), ● u nástěnného kalendáře (13 listů) 95 Kč (za jeden kus).

Opět platí, že zájemci si mohou kalendáře na rok 2022 objednat výhradně prostřednictvím některé ze základních organizací Federace strojívedců. Upozorňujeme, že objednávky jednotlivců nelze adresovat přímo prezidiu nebo tiskovému středisku FSČR. Také výdej objednaných kalendářů se pak uskuteční jen v ZO, kde jste si kalendáře objednali!

Závazné hromadné objednávky pošlou základní organizace na prezidium FSČR, a to nejlépe elektronickou formou na adresu analytik@fscr.cz. Objednávky je nutno poslat co nejdříve, nejpozději ovšem do pátku 2. července 2021! K tomuto datu bude totiž objednaný počet kalendářů uzavřen a na případné další, až po takto stanoveném termínu zasláné objednávky již bohužel nebude možno brát zřetel!

Tiskové středisko FSČR

Slavnostní točení v bohumínském depu

Poslední dubnový den byl obzvláště slavnostní pro devět kolegů strojívedců ve výslužbě, kteří se za pěkného jarního počasí sešli na točné bývalého bohumínského lokomotivního depa ČSD – dnes RPP Bohumín OCP-Východ, aby si zde zavzpomínali na dlouhá desetiletí své služby na železnici a k tomu si mimo jiné navíc odnesli v upomínku také několik fotografií pořízených před krásnou, dnes již historickou elektrickou lokomotivou E499.004. Tato krasavice, patřící nyní již Železničnímu muzeu ČD v Lužné u Rakovníka, našla totiž svůj přechodný domov, přesněji je deponována, právě v depu Bohumín. Na snímku, který pořídila Kateřina Zázvorková, je alespoň zčásti zachycen ještě jeden pozoruhodný objekt. V pozadí vlevo stojí za pozornost takzvaná vysoká administrativní budova,

nazývaná místními jako „VAB“, která zde byla postavena již v roce 1942.

Vraťme se ale k hlavním aktérům těchto slavnostních chvil. Na záběru z tradičního posledního točení jsou vedle personální strojmistřiny Dagmar Válkové zleva kolegové Karel Jeziorski, Česlav Kafka, Dalibor Vojáček, Miroslav Janoszowski, Milan Foltýn, Karel Noglý, Stanislav Wawrzyczek, Jan Dvořák a Miloš Šimíček.

Popřejme všem těmto kolegům ještě dlouhá léta na zaslouženém odpočinku, spokojenost, pohodu a k tomu samozřejmě především pevné zdraví.

Výbor a členové základní organizace Federace strojívedců Bohumín a ostatní kolegové a spolupracovníci z bývalého bohumínského lokomotivního depa

Společenská rubrika

V závěru měsíce března oslavil své významné životní jubileum 80 let bývalý turnovský strojívedec, pan Jan Tesař. Přejeme ti, Honzo, k Tvým narozeninám a do dalších let především hodně zdraví, štěstí a životní spokojenosti. Kamarádi z Turnova

Dne 7. června oslaví své 55. narozeniny strojívedec ČD Cargo a člen základní organizace FS Chomutov, pan Ivan Palkoska. K tomuto životnímu jubileu mu mnoho štěstí, zdraví a úspěchů v osobním i pracovním životě přejí všichni kamarádi a kolegové z chomutovské ZO Federace strojívedců.

Kolega Miloš Zouhar (ČD) oslavil v máji, měsíci lásky, své šedesátiny. Věříme, že jej i nadále bude láska provázet. K tomu přejeme hodně štěstí a žádné komplikace, ať v zaměstnání nebo v kruhu rodinném. Přejí kolegové ze ZO Federace strojívedců Brno-Maloměřice.

Na konci měsíce března oslavil své životní jubileum 70 let náš kolega a kamarád, turnovský strojívedec ve výslužbě, pan Václav Oppa. Přejeme ti, Vendo, hodně štěstí, zdraví, pístitelských úspěchů a především pohody strávené se Stáhou ve vašem letním příbytku na zahrádce. Kolegové a kamarádi z Turnova

V jarních měsících tohoto roku oslavili své životní jubileum dva členové základní organizace FS Pardubice. V dubnu slavil šedesáté narozeniny kolega Jiří Fiala a v květnu šedesáté páté narozeniny kolega Aleš Samek. Oběma oslavencům přejeme do dalších let mnoho pohody a hlavně pevné zdraví. Výbor a ostatní kolegové z pardubické ZO Federace strojívedců.

Dne 22. dubna oslavil své šedesátiny náš bohumínský kolega, strojívedec ve výslužbě, pan Jiří Balín. Přejeme ti, Jirko, hodně štěstí, spokojenosti a především pevné zdraví a taky hodně kilometrů, strávených společně s paní při korzování po turnovské Nádražní ulici. Kamarádi z Turnova

Začátkem měsíce dubna oslavil své životní jubileum 75 let náš kolega, strojívedec ve výslužbě, pan Jiří Balín. Přejeme ti, Jirko, hodně štěstí, spokojenosti a především pevné zdraví a taky hodně kilometrů, strávených společně s paní při korzování po turnovské Nádražní ulici. Kamarádi z Turnova

Na konci měsíce dubna oslavil své životní jubileum 70 let turnovský strojívedec ve výslužbě, pan Petr Hrabáček. Přejeme mu hodně štěstí, pohody a především pevné zdraví do dalších let. Kolegové a kamarádi z Turnova

Výbor a členové základní organizace Federace strojívedců Děčín blahopřejí k významnému životnímu jubileu 70 let třem svým kolegům, kteří jsou nyní již ve výslužbě. V první červnový den tyto své narozeniny slaví Jiří Pokorný a Zdeněk Sanktus a 6. června Miroslav Kriener. Do dalších spokojených let jim přejeme životní elán a především zdraví!

V měsíci květnu oslavili své životní jubileum naši kolegové, prvních 50 let 27. 5. Miroslav Sieber, 55 let 24. 5. Martin Havle (oba členové revizní komise ZO Liberec), a šedesát let 1. 5. Aleš Rejman, 65 let 8. 5. Hana Petrová a nádherných osmdesát let 25. 5. Jiří Hokeš, člen výboru Seniorského klubu a zdatný turista. Výbor, členové základní organizace FSČR Liberec a kolegové ze Seniorského klubu jim děkují za odvedenou práci a do dalšího života přejí hodně štěstí, pohody, pevné zdraví a spokojenost v rodinném životě.

Třetího června oslaví své 60. narozeniny kolega Pavel Lang od ČD a 16. června bude slavít 55. narozeniny kolega Jindřich Sklenčka od Carga. Oběma oslavencům k jejich životnímu výročí srdečně blahopřejeme a ještě do mnoha dalších let přejeme hodně štěstí, pevné zdraví a mnoho životního optimismu. Výbor základní organizace Federace strojívedců a všichni královéhradečtí kolegové

Své životní jubileum – 60. narozeniny – oslaví 13. června náš kolega Ivan Láněk. Ještě do mnoha dalších let spokojeného života jen to nejlepší, pohodu a zejména zdraví mu přejí výbor a členové základní organizace Federace strojívedců ČR Praha.

V půli měsíce dubna oslavil své životní jubileum 70 let bývalý turnovský strojívedec, pan Jiří Sajbot. Přejeme ti, Jirko, k Tvým narozeninám hodně štěstí, pevné zdraví a spoustu životní pohody. Kolegové a kamarádi z Turnova

Letos 17. března oslavil trutnovský „Tatka topírák“ Tomáš Kafka krásných 60 let. Přejeme Tomíkovi hodně štěstí, zdraví, pohody a aby ho poslouchaly mašinky nejenom v práci, ale i ty malé, které mu dělají radost na zahrádce. Těšíme se, až to situace dovolí a sejdeme se s Tomíkem u točeného piva! Kamarádi z Trutnova (na snímku z roku 2015 se Tomík veze s úsměvem na denní směnu na stanovišti Zelené Amálie 754 048-7)

Začala modernizace tratě mezi Pardubicemi a Stéblovou

Rekonstrukce stávající a vybudování nové druhé koleje, zvýšení traťové rychlosti na 160 km/h a realizace nových nástupišť se cílem modernizace železniční tratě mezi Pardubicemi-Rosicemi nad Labem a Stéblovou. Za téměř 2,7 miliardy korun ji provádí sdružení firem Skanska a Elektrizace železnice Praha.

Připravovaná akce navazuje na probíhající přestavbu železničního uzlu Pardubice a na již dokončenou modernizaci tratě mezi Stéblovou a Opatovicemi nad Labem. Stavební práce se budou týkat přibližně 7,5 kilometru dlouhého úseku. Původní jednokolejný most přes Labe nahradí nový, se dvěma kolejemi. V železniční stanici Pardubice-Rosice nad Labem se upraví kolejová rozvětvení pro napojení dvoukolejných traťových úseků. Změní se i konfigurace kolejí kvůli vzniku nových nástupišť. Propojení vnějšího a ostrovního nástupiště bude mimoúrovňové novým podchodem.

Modernizaci projde i zastávka Pardubice-Semtín, která získá dvě nová vnější nástupiště a přístřešek. Hlavní změnou bude zrušení stávajícího přechodu a jeho náhrada podchodem. U železničního přejezdu ve Stéblově pak vznikne nová zastávka, která výrazně zkrátí docházkovou vzdálenost na vlak.

-TSSŽ-

ZÁJMY STROJVEDCŮ – vydává tiskové centrum odborové organizace Federace strojívedců České republiky, IČ 44265484, www.fscr.cz Registrováno MK ČR E 5761 (MIČ 47 856) ze dne 24. ledna 1991. Odpovědný redaktor PhDr. Libor Poláček, předseda redakční rady Evžen Míkolajek, místopředsedové Radoslav Ondráček a Jaromír Ott. Sídlo tiskového střediska a redakce Zájmů strojívedců: České dráhy, a.s., Brno, Kounicova 26, 3. patro, dveře č. 7a, PSČ 611 35 Brno. Telefon a fax: 972 625 066. E-mail: Polacek@fscr.cz. Případnou inzerci je nutno objednat písemně na adrese redakce, do objednávky uvést IČO (DIČ). Za správnost zveřejněných příspěvků odpovídá autor, obsah otištěných článků nemusí být nutně totožný s názory redakce. Tiskne: Polygra a.s., Palackého třída 1004/150, 612 00 Brno

